

АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

БЪЛГАРСКА СТОПАНСКА КАМАРА
- СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИЯ БИЗНЕС

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-
ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА НЕЗАВИСИМИТЕ
СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА ТРУДА
„ПОДКРЕПА“

ОБРЪЩЕНИЕ

на национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите към 43-то Народно събрание и Министерския съвет на РБ

Политическата криза в последните години срива доверието към държавността и политическия морал, партиите и тяхната способност и воля за действие в полза на националните интереси, като отключи многобройни негативни ефекти върху финансовата стабилност, икономиката и социалните системи.

Българският политически елит е длъжен да предложи на обществото ясна визия и конкретни действия за спиране на тези процеси, тъй като задълбочаването им ще срине докрай възможностите за възраждане на държавността, икономиката и социалната сигурност.

Организациите на работниците и служителите и на работодателите очакват:

1. Прекратяване на практиката чрез нормативни промени да се увеличава ролята на държавата в икономиката, като се изземват по този начин права от гражданите, фирмите и неправителствения сектор;
2. Обществен контрол по разходването на бюджетните средства и яснота за достигнатите цели, които предварително да са заложили в държавния бюджет;
3. Подкрепа за стабилно правителство, способно да предложи и реализира политики за устойчиво развитие и да формулира ясни национални цели, включително за реформи в конкретни сфери.

Считаме, че преодоляването на възникналите проблеми и гарантирането на икономическия напредък минават през реформи, насочени към постигане на ключовите за обществото ни **ПРИОРИТЕТИ**, а именно:

1. **Финансова стабилност и изграждане на система за контрол на публичните разходи**, на база програмно ориентирани бюджети със заложили цели и индикатори за тяхното изпълнение.
2. **Устойчиво икономическо развитие**, основано на активна инвестиционна, експортна и иновационна политика, гарантирана равнопоставеност на пазарните субекти, електронизация и подобряване на административното обслужване, стабилност на нормативната уредба.
3. **Развитие на стабилен пазар на труда**, вкл. създаване на условия за разкриване на качествени и устойчиви работни места, повишаване на доходите и жизнения стандарт; Реформа на образователната система, като база за осигуряване и развитие на квалифицирана работната сила с необходимите компетенции и практически умения в съответствие с потребностите на пазара на труда; Постигане на обрат в разрешаването на демографските проблеми.
4. **Реформиране и стабилизиране на системите за социална сигурност** – здравеопазване, обществено осигуряване и социално подпомагане, на основата на пазарните принципи на управление, дигиталните достижения на обществото и данъчно-осигурителния принос на лицата.
5. **Гарантиране ефективността на социалния диалог на всички равнища.**
6. **Гарантиране на обществената сигурност**, вкл. осигуряване на реална независимост на правораздавателната система, укрепване на общественото доверие в нея, разширяване на достъпа до правосъдие и създаване на система за ефективен контрол на правоприлагането.

ОСНОВНИ НАСОКИ ЗА РЕФОРМИ

I. МАКРОИКОНОМИЧЕСКА И ФИНАНСОВА СТАБИЛНОСТ, ДАНЪЧНА, БЮДЖЕТНА ПОЛИТИКА, ЕФЕКТИВНО РАЗХОДВАНЕ НА ПУБЛИЧНИ СРЕДСТВА, ВКЛ. ОТ ЕС:

1. **Ускорена подготовка** и внасяне на официално заявление за влизане на България в Европейския банков съюз (до 2016 г.), ERM II (от 2016 г.) и Евророната (от 2018 г.) при запазване на обменния курс съгласно ангажиментите от Договора за присъединяване на България към ЕС.
2. **Ефективност и пълна прозрачност при разходването на публични средства** чрез:
 - a) Поддържане на бюджетен дефицит не по-голям от 3% от БВП;
 - b) Програмно и ориентирано към резултатите бюджетирание;
 - c) Постоянна предварителна и последваща оценка за ефективност и ефикасност на публичните разходи (от 2016 г.);
 - d) Децентрализация на публичните финанси и повишаване на финансова самостоятелност на общините (от 2016 г.);
 - e) Намаляване на публичните разходи чрез:
 - ♦ Въвеждане на електронно правителство (до март 2015 г.), вкл. определяне на приоритетите и списък на електронните регистри с данни, администраторите на данни и интегратори на информационни системи;
 - f) Повишаване на събираемостта на данъчно-осигурителните приходи, вкл. чрез:
 - ♦ Въвеждане на система от ефективни стимули за задължените лица;
 - ♦ Поддържане на регистър на фирмите-длъжници, с влезли в сила постановления за нарушаване на данъчното и осигурително законодателство.
3. **Подобряване на управлението на средствата от Европейския съюз, вкл. чрез:**
 - a) Въвеждане на блокиращо малцинство на социалните партньори в Комитетите за наблюдение на оперативните програми по отношение на ключови решения;
 - b) Поставяне на квота за усвояване от страна на частните бенефициенти за всяка оперативна програма, която да не може да бъде нарушавана;
 - c) Бързо производство за обжалване пред Административния съд на актове, с които бенефициентите биват санкционирани за грешки на държавната администрация;
 - d) Увеличаване на размера на допустимия аванс за частните бенефициенти с оглед недопускане на дискриминирането им спрямо публичните бенефициенти;
 - e) Коректно администриране на регистъра за държавни помощи, с отразяване на верифицирани разходи (а не на сертифицирани такива) в реално време;
 - f) Максимално опростяване и стандартизиране на процедурите по изготвяне, подаване, оценяване на проектите и отчитане на тяхното изпълнение;
 - g) Постигане на пълна функционалност на Информационната система за управление и наблюдение (ИСУН), така че да се прекрати вменяването на ненужна отчетност и административни тежести на бенефициентите;
 - h) Увеличаване на дела на средствата от Европейския социален фонд в общия размер на средствата от фондовете на ЕС, предвид големия положителен ефект, които финансираните от него операции имат за насърчаване на растежа и заетостта.
4. **Промени в банковото законодателство**, гарантиращи стабилност на банковата система и възможности за ефективен контрол от страна на БНБ.

II. ИНДУСТРИАЛНИ ПОЛИТИКИ И БИЗНЕС СРЕДА

1. Инвестиционна политика:

- a) Приемане на списък с приоритетни национални проекти в ключово значима базова инфраструктура с хоризонт до 2018 г., осигуряване на финансиране и контрол върху хода на изпълнението, приемане на съгласувана национална инвестиционна рамка за периода до 2025 г.
- b) Стимулиране на инвестициите в нови трайни и качествени работни места;
- c) Създаване на условия за ускорено технологично обновяване и иновации, за постигане на (ревизирани) национални цели на „България 2020“;

- d) Ясни и устойчиви решения за развитието на големи инфраструктурни проекти, вкл. разширяване на обхвата на публично-частното партньорство (ПЧП) и изготвяне на списък със значими инвестиционни проекти, подлежащи на изпълнение чрез ПЧП;
- e) финансиране на инвестиционни проекти със значим обществен интерес (енергийни проекти, индустриални мощности, инфраструктурни обекти) чрез набиране на финансови ресурси на организирания капиталов пазар.
- 2. Насърчаване на експорта** на български стоки и услуги чрез икономизиране на външната политика, прилагане на схеми за гарантиране кредитите на експортно ориентирани предприятия и разширяване възможностите на БАЕЗ.
- 3. Стабилност и съгласуваност на нормативната уредба:**
- a) Предприемане на цялостен преглед за отмяна и промени в утешени и противоречиви регулаторни режими в законодателството, уреждащо отношенията между бизнеса и държавата;
- b) Установяване на дългосрочна програмираност на промените в правната уредба, уреждаща отношенията между бизнеса и държавата;
- c) Регламентиране и стриктно прилагане на методика за предварителна и текуща оценка на въздействието на приеманите и действащи нормативни актове на основата на изразените становища от засегнатите страни, задължени лица и техните представителни организации;
- d) Увеличаване на срока за консултиране на проектите на нормативни актове със засегнатите страни и експертната общност.
- 4. Намалване на административния натиск върху бизнес и гарантиране равнопоставеността на пазарните субекти:**
- a) Въвеждане на единна методика за определяне на всички държавни и местни такси на разходопокривен принцип;
- b) Законова регламентация на реда и условията за определяне на таксата за битови отпадъци, освобождаване от таксата на юридически лица и сгради, етажна собственост, при сключване на договори за обслужване с оторизирани оператори (от 2015 г.);
- c) Електронизация и прозрачност на процедурите за възлагане на обществени поръчки;
- d) Своевременно изплащане на задълженията по ЗОП и по ЗДДС;
- e) Елиминиране на всички форми за оказване на скрит натиск за административно наложена монополизация на пазара чрез неравнопоставеност при осъществяване на контрола и толериране на свързани лица от представители на законодателната и изпълнителна власт, отделни политици и партии;
- f) Разработване и прилагане на оптимален данъчно-осигурителен режим, недопускащ неравното третиране на отделните субекти от страна на държавата;
- g) Изравняване на изискванията за разкриване на информация към монополните дружества, доставчиците на обществени услуги и държавните предприятия с тези към публичните компании (по реда на ЗППЦК).
- 5. Разработване и прилагане на програми за възстановяване на индустрията** и насърчаване на местното производство, облекчаване на условията за стопанска дейност на малките и средни предприятия;
- a) Оползотворяване на възможно най-много средства от предвиждания мащабен инвестиционен пакет за работни места и икономически растеж от 300 млрд. евро на ЕК в новия ѝ мандат.
- b) Програмата за възстановяване на българската индустрия да се опира на секторните разработки на социалните партньори и научните среди.
- 6. Създаване на условия за разгръщане на потенциала на селското стопанство** (с акцент върху биопродуктите), **хранително-вкусовата промишленост и туризма.**
- 7. Реформа в енергетиката:**
- a) Разработване и прилагане на дългосрочна стратегия за развитие на енергетиката до 2030 г., с която да се гарантира националната енергийна сигурност и да се реши изграждането на нови обекти и мощности от национален интерес;
- b) Прилагане на комплекс от мерките за финансово, техническо и технологично оздравяване на енергийната система;
- c) Избиране на състава на ДКЕВР от Народното събрание. Включване на двама представители от национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите като наблюдатели със съвещателен глас в състава на ДКЕВР;
- d) Преразглеждане на Националната енергийна стратегия (до средата на 2015 г.), вкл.:

- ♦ прогнозно енергийно потребление и енергиен интензитет, микс от инвестиции в сектора, ограничаване на риска от енергийна бедност;
 - ♦ ускорено технологично обновление и иновации в енергийния сектор, вкл. изграждане на интелигентни енергоразпределителни мрежи;
 - ♦ последователна либерализация на енергийните пазари с цел намаляване на цените за индустриални потребители спрямо средноевропейските нива;
 - ♦ законови облекчения за ВЕИ само за собствено потребление;
 - ♦ реализацията на дългосрочните енергийни проекти;
 - ♦ преразглеждане на договореностите с възлицните централи и операторите на ВЕИ;
 - ♦ преразглеждане на националните политики за промени в климата и наложената дискриминационна цел за съкращаване на парниковите газове с над 50% спрямо нивото от 1988 г. при общоевропейска цел 20% през 2020г. и предложение за 27% през 2030г.;
- е) Промени в енергийното ценообразуване:
- ♦ Установяване на стабилност и предвидимост на цените на електроенергията;
 - ♦ Определянето на минималните цени за продажба на електрическа енергия при тръжните процедури, обявявани от АЕЦ „Козлодуй“ и ТЕЦ „Марица изток 2“ ЕАД, да се извършва с одобрение на ДКЕВР при публично огласена методология и разчети.

III. ПАЗАР НА ТРУДА, ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ, ДЕМОГРАФСКО РАЗВИТИЕ

1. Пазар на труда:

- а) Радикално преосмисляне на държавната политика в сферата на заетостта и премахване на нетрайните и изолирани конюнктурни решения;
- б) Въвеждането на трипартитно управление (надзор) при планирането, управлението и реализацията на политиките на пазара на труда;
- в) Въвеждане на специализирани състави на трудови съдилища, включващи представители на работниците и работодателите (от 2016г.).

2. Подходна политика:

- а) Догонващо нарастване на доходите от труд в съответствие с ръста на производителността на труда;
- б) Разработване и прилагане на дългосрочна държавна политика за заплащане на труда в бюджетния сектор и въвеждане на прозрачни и ясни законово регламентирани правила за работните заплати в държавната администрация, базирани на оценка на резултатността на труда;
- в) Разработване и приемане от социалните партньори на обективен механизъм за реда и критериите за определяне и актуализиране размера на минималната работна заплата и минималното почасово заплащане;
- г) Постигане на оптимален баланс между равнищата на минималното възнаграждение за труд и размера на социалните помощи;
- д) Ежегодно разширяване на обхвата на ваучерите за храна, вкл. в организациите и дейностите на бюджетна издръжка.

3. Заетост:

- а) Увеличаване на бюджета на Националния план за действие по заетостта с поне 15%;
- б) Насърчаване на квалификацията и заетостта на работещите особено на младежи, заети във фирми, предоставящи социалните услуги и т.н. „бели“ работни места;
- в) Разширяване на възможностите за натрупване на осигурителен стаж при облекчени процедури и разнообразни форми за заетост и натрупване на пенсионни права (граждански договор, почасова заетост и др.) - от 2016 г.;
- г) Преглед и облекчаване на изискванията към работодателите по активните политики на пазара на труда и процедурите по ОПРЧР за ускоряване и ефективно използване на средствата, стабилност и устойчивост на изискванията в периода на реализация на проектите (от 2015 г.).

4. Човешки капитал - образование и квалификация:

- а) Доближаване на образованието и обучението към потребностите на пазара на труда:
 - ♦ Обвързване на образователните с професионалните стандарти;

- ♦ Актуализиране на учебните планове и програми с цел получаване на практически умения, отговарящи на потребностите на пазара на труда. Привличане на представители на предприятията в процеса на обучение – както в средното, така и във висшето образование;
 - ♦ Регламентиране на публично-частното партньорство между учебните заведения и работодателите във връзка с осъществяването на стажантските програми и специализации, както и с цел пълноценно развитие на системата за учене чрез работа (т.нар. дуално обучение);
 - ♦ Насърчаване на интердисциплинарното образование с цел осигуряване на гъвкавост на работната сила за преминаването ѝ от един стопански сектор в друг;
 - ♦ Приоритетно развитие на технически специалности в системите на средно и висше образование и даването им на статут на защитени специалности в професионалните училища и на ниво технически университети и висши технически училища. Въвеждане на държавна поръчка в инженерните области по съгласуван с работодателите план-прием;
 - ♦ Създаване на индивидуални стимули за изграждане на технически знания и умения.
- b) Финансиране на образованието и квалификацията:
- ♦ Изграждане на трипартитно управлявани фондове (национален и/или секторни) за обучение и квалификация, със смесено финансиране от всички заинтересовани страни, лица и институции;
 - ♦ Утвърждаване на ваучерната система за финансиране на професионално обучение и ключови компетенции на заети, самонаети и безработни лица; въвеждане на индивидуални кредитни карти за ПОО и индивидуални сметки за обучение на лица;
 - ♦ Въвеждане на стимули за инвестиции в образованието и квалификацията на кадрите;
- c) Електронни регистри за образователния и квалификационен статус на всички български граждани при ясни правила за достъп до персонални и агрегирани данни (от 2016 г.).

5. Демографско развитие:

- a) Трайно обръщане на негативните демографски тенденции чрез провеждане на стимулираща демографска политика, обезпечена със съответните ресурси;
- b) Подобряване на демографския баланс:
- ♦ Изграждане на системи от стимули за икономическо развитие в застрашените от демографски срив райони на страната;
 - ♦ Приемане на национална програма с конкретни мерки и механизми за намаляване на детската смъртност и на абортите;
 - ♦ Преориентиране на държавната демографска политика от социални помощи към социални инвестиции в новите поколения, техните родители и семейства;
 - ♦ Нормализиране на раждаемостта в трайно маргинализираните слоеве, осигуряване на икономически и социални условия за качествена раждаемост чрез предприемане на мерки и политики за подобряване и поддържане качеството на фертилния контингент;
 - ♦ Широкообхватно, ефективно и резултатно предучилищно и училищно образование на деца от неравностойни групи за създаване на навици за обучение, овладяване на български език, готовност за спазване на законността, усвояване на трудови умения, приобщаване към обществото и пазара на труда.

6. Миграционна политика:

- a) Разработване на система за мониторинг върху емиграцията и имиграцията, вкл. причините за тях;
- b) Създаване на благоприятна имиграционна среда и облекчен ред за получаване на българско гражданство от необходими за икономиката специалисти от българските малцинства в чужбина;
- c) Ограничаване на емиграцията на млади хора, вкл. чрез изграждане на системи от стимули за икономическо развитие и поминък в застрашените от демографски срив райони и данъчни преференции за работодатели, наемащи млади специалисти веднага след дипломирането им.

IV. СОЦИАЛНА СИГУРНОСТ, ПЕНСИОННО И ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ

1. Социално осигуряване:

- a) Приемане след задълбочен обществен дебат и с участието на социалните партньори на дългосрочна стратегия за развитие на пенсионната система и за усъвършенстване на пенсионния модел с цел подобряване на адекватността и справедливостта на пенсиите, повишаване на доверието и на финансовата стабилност на системата;

- b) Подобряване на информационната осигуреност и административния капацитет, завишаване на санкциите и разширяване на контролните функции на НАП и НОИ върху социалните плащания (от 2015г.), прилагане на отговорност към виновните длъжностни лица при отмяна на административни актове (по административен или съдебен ред), в издаването на които тези лица са участвали;
- c) Отпадане на плащания от осигурителната система, несвързани с осигурителния принос (от 2015г.);
- d) Определяне на адекватни и обективни критерии за отпускане на трудови (в т.ч. за ранно пенсиониране) и инвалидни пенсии, въз основа на принципа „принос – права“;
- e) Преразглеждане на системата за служебно разпределение на лицата, неизбрали универсален фонд, повишаване на привлекателността и качеството на обслужване (от 2015г.);
- f) Запазване на съществуващия режим за пенсиониране на индустриалните категорийни работници до намиране на трайно решение;
- g) Въвеждане на специфични режими за натрупване на осигурителни права и достъп до обезщетения при безработица за заетите, извън класическите постоянни трудови договори (сезонни работници, надомни работници, заети на непълно работно време и др.);
- h) Усъвършенстване на експертизата на работоспособността, особено на трайната (ТЕЛК и НЕЛК);

2. Здравно осигуряване:

- a) Усъвършенстване на здравноосигурителната система чрез точно регламентиране на финансовите отговорности на държавата във финансирането на здравеопазването;
- b) Подобряване на контрола и ефективността на здравноосигурителната система чрез въвеждане на електронна здравна карта;
- c) Държавата да заплаща в пълен размер осигуровките на осигуряваните от нея лица;
- d) Въвеждане на оптимален пакет, гарантиран от задължителното здравно осигуряване, и предлагане на разнообразие от пакети за допълнително доброволно здравно осигуряване;
- e) Промяна в управлението и организацията на дейността на НЗОК, вкл. въвеждане на реално трипартитно управление (от средата на 2015 г.).

3. Пълноценна здравна реформа с цел гарантиране правата на осигурените лица, справедливост, равнопоставеност и достъп до качествени здравни услуги, прозрачност на дейността и подобряване на финансовото състояние на системата и отказ от изземване на осигурителни вноски:

- a) Ясно дефиниране на източниците на финансиране, крайни и междинни цели, срокове и отговорности. Разработване на Национална здравна карта за прогнозиране, разпределение и ефективно използване на здравните ресурси, както и за справедливо удовлетворяване на здравните потребности на населението
- b) Утвърждаване на дълготрайна политика за развитие на човешките ресурси в системата на здравеопазването и, в частност - в спешната медицинска помощ;
- c) Електронизация на всички информационни потоци в здравеопазването;
- d) Публичен контрол върху изпълнението на медицинските дейности и тяхната резултатност.

4. Социално подпомагане:

- a) Фокусиране на социалното подпомагане върху социално слабите (в неравностойно положение, ниски доходи и безимотни) и спазване на принципа на справедливост, успоредно с концепцията за ефективно управление на оскъдни финансови ресурси. Обвързване на социалното подпомагане с ангажименти за изпълнение на граждански задължения – участие на подрастващите в училищното образование, издължаване към доставчици на обществени услуги и др.;
- b) Реформиране и модернизация на социалното подпомагане и социалните услуги, вкл.:
 - ♦ Прецизиране на методологията и обхвата, завишаване на контрола и изискванията за имуществен и подоходен тест, обвързване с ангажименти в полза на обществото и повишаване на образователното и квалификационно равнище на целевите групи (от 2016 г.);
 - ♦ Мерките и програмите да се базират на обективни критерии на входа (плавно въвеждане на линията на бедност, вместо гарантирания минимален доход в зависимост от скоростта на реформиране на системата) и на изхода (контрол и санкции за злоупотреби);
 - ♦ Въвеждане на система за предоставяне на социални услуги чрез ваучери в подкрепа на семействата с деца и/или зависими техни членове;
 - ♦ Замяна на съществуващата архаична практика за подпомагане за отопление с въвеждане на категорията „защитен потребител“ при ясни и точни критерии за определяне на т.нар. енергийна бедност.

V. СОЦИАЛЕН ДИАЛОГ

1. Утвърждаване на тристранния модел на сътрудничество във всичките му форми и равнища, приемане на правила за задължителност на прилагане на постигнатите консенсусни решения, преустановяване с практиката на формализиране и обезсмисляне на тристранния диалог чрез административно налагане на решения и мерки;
2. Развитие, усъвършенстване и прилагане на колективното трудово договаряне на всички равнища, регламентиране на правото на колективно трудово договаряне за полагащите труд по служебно правоотношение и при предварително дефинирани ограничения и условия;
3. Логистична подкрепа на колективното трудово договаряне на всички нива на социално партньорство, вкл. чрез гарантиран достъп до актуална и детайлизирана статистическа и финансово-икономическа информация и поддържане на база данни по икономически дейности до четвърти знак на КИД-2008.

VI. ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ, ПРАВОСЪДИЕ И СИГУРНОСТ

1. **Развитие на електронното управление** и повишаване ефективността на държавната администрация;
2. **Приемане на времева рамка за влизане в Шенген** (не по-късно от 2016г.);
3. Решително и осезаемо ограничаване на **корупцията и поръчковото законодателство**;
4. **Сигурност и обществен ред:**
 - а) Рязко намаляване на разходите и повишаване на ефективността в системата за сигурност, недопускане на нейната употреба за натиск върху политическите противници, предприемачи и обществено значими личности за обслужване на партикуларни, корпоративни и партийни интереси (бюджетът за подслушване продължава да надвишава бюджета на Министерството на културата);
 - б) Гарантирано изключване на партийни и корпоративни влияния при кадровия подбор и кариерното израстване в секторите „правосъдие“ и „сигурност“;
 - в) Ефективни мерки и осезаеми действия за намаляване на битовата престъпност.
5. **Реформа в съдебната система** с цел гарантиране на достъпа до правосъдие и ефективност на правораздаването:
 - а) Намаляване на сроковете за приключване на съдебни спорове, вкл. за първоначално и последващо насрочване на съдебните дела и произнасяне на решенията. При всяко неспазване на срок да се реализира дисциплинарна отговорност;
 - б) Подобряване на обезпечеността с кадри и сгради, вкл. съдебни зали;
6. Предприемане на необходимите стъпки за широко обществено обсъждане и приемане и **ново изборно законодателство и промени в Конституцията**, адекватни на обществените очаквания и промените в обществените отношения през последните 25 години. Промените в изборното законодателство да са в посока предотвратяване на купения и контролиран вот и изискване за уседналост на гласоподавателите (местни лица – резиденти по смисъла на данъчното законодателство) при участие в изборите.

28.11.2014 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България:	(В. Велев)
Българска стопанска камара – съюз на българския бизнес:	(С. Дончев)
Българска търговско-промишлена палата:	(Цв. Симеонов)
Конфедерация на независимите синдикати в България:	(Пл. Димитров)
Конфедерация на труда „Подкрепа“:	(д-р К. Тренчев)